

УДК 373.56

СТАНОВЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ШКІЛЬНИХ ПРЕДМЕТНИХ ОЛІМПІАД

С. Ю. Шевчук¹, Р. Р. Соснівська²

^{1,2} Житомирський державний університет імені Івана Франка, вул. Велика Бердичівська, 40, Житомир, 10008, Україна

Виявлення та розвиток здібних і обдарованих дітей є однією із актуальних проблем сучасної системи освіти, яка має забезпечувати розвиток творчих здібностей, формування навичок самостійного наукового пізнання, самоосвіти і самореалізації кожної дитини. Розв'язання зазначеної проблеми має місце в початковій, середній та старшій школі.

Останніми роками склалася певна система пошуку, відбору та освіти обдарованих дітей: вивчення, розвиток їхніх нахилів на уроках та у позакласній діяльності, профільна освіта та її індивідуалізація, створення навчальних закладів інтернатного типу для обдарованих дітей. Проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад є важливою складовою цієї системи. Учнівські інтелектуальні змагання привчають учнів до самостійного мислення, сприяють підвищенню пізнавальної активності, поглибленню та розширенню знань, допомагають оволодіти фундаментом улюбленої науки, можливо, майбутньої професії, виховують творче ставлення до навчання, а також вольові й моральні якості особистості [3].

До Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів щорічно залучається близько 3 млн. школярів. Наразі проводяться змагання з 26 навчальних предметів.

Документом, що визначає порядок організації та проведення Всеукраїнських інтелектуальних змагань, їх організаційне, методичне й фінансове забезпечення, порядок участі в змаганнях і визначення переможців, є Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, олімпіади зі спеціальних дисциплін та конкурси фахової майстерності, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 22 вересня 2011 р. № 1099, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 листопада 2011 р. за № 1318/20056.

Започаткування Всеукраїнських учнівських предметних олімпіад у їхньому сучасному вигляді пов'язано із становленням України як суверенної держави після розпаду СРСР. У 1992 році були проведені останні Всесоюзні олімпіади школярів (під назвою Міжреспубліканські), а з 1993 року в Україні вони продовжили розвиватися як Всеукраїнські.

Школярі отримали можливість брати участь у міжнародних учнівських олімпіадах у складі окремих команд, які формувалися за результатами IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад і після проведення відповідних відбірково-тренувальних зборів. З 1992 року команди України беруть участь у міжнародних фізичних олімпіадах та олімпіадах з інформатики, з 1993 року – у міжнародних математичних, хімічних та біологічних олімпіадах, а з 1996 року – у міжнародній олімпіаді з екології [1].

За період 1993-2018 рр. в міжнародних олімпіадах взяло участь – 764 українців, які вибороли 628 медалей різного ґатунку: золотих – 109, срібних – 247, бронзових – 272. Зокрема, з біології 5 учнів отримали золото (в 1996, 1997, 2000, 2004 та 2006 рр.), 27 – срібло та 58 – бронзу [4].

Порівняльний аналіз практичного стану олімпіадного руху в Україні, досвіду організації олімпіад в Росії, Німеччині, Туреччині, Швеції та інших країнах дає підстави для висновку, що олімпіадний рух в Україні розвивається і поширюється. Олімпіади перетворилися на масові щорічні заходи, які охоплюють тисячі українських школярів [2]. Тому метою подальшої спільної роботи учнів, вчителів та науковців є не лише здатність не втратити завойовані позиції, але й намагання покращити результати.

Література:

1. Балацінова А. Д. Педагогічна підтримка обдарованих учнів у позакласній роботі загальноосвітніх шкіл України (друга половина XX століття) / А.Д.Балацінова // Педагогіка та психологія. –2010. – Вип. 37. – С. 112–122.
2. Ващенко Л. С. Методичні засади організації біологічних олімпіад учнів 8–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів: автореф. дис. канд. педагог. наук. спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання біології» / Лідія Семенівна Ващенко. – Київ, 2003. – 23 с.
3. Історичні олімпіади. Рекомендації. Завдання. Відповіді. 8–11 класи / Н.І.Ольхіна, Н.Г. Діденко, Л.М. Непран, Л.С. Черкаська // –Х.: Видавнича група «Основа», 2009. – 336 с.
4. <https://doc-08-24-apps-viewer.googleusercontent.com/viewer/secure/pdf>